27.03.23р. 05гр. укр. літ.

Доброго дня! Тема уроку. Юрій Андрухович. «Астролог», «Пісня мандрівного спудея»

Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою: moshev2020@icloud.com

Основний виклад матеріалу

✔ **Перегляд відеосюжету про Ю. Андруховича**

https://www.youtube.com/watch?v=rdWGr25b28M

Юрій Ігорович Андрухович – український поет, прозаїк, перекладач, есеїст. Юрій Андрухович народився 13 березня 1960 року у Станіславі. Володіє українською, російською, польською, англійською та німецькою мовами. Захоплення: фонетика. Навчався в спеціалізованій школі №5 з поглибленим вивченням німецької мови. Закінчив редакторське відділення Українського поліграфічного Інституту у Львові (1982) та Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. М. Горького в Москві (1991). Працював газетярем, служив у війську, деякий час очолював відділ поезії Івано-Франківського часопису «Перевал» (1991–1995). Співредактор часопису текстів і візій «Четвер» (1991–1996). Віцепрезидент АУП (1997–1999). У 1994 році захистив кандидатську дисертацію по творчості забороненого в радянські роки класика української поезії першої половини XX століття Богдана-Ігоря Антонича. Докторську пише по творчості американських поетів-бітників. Був лідером відомої поетичної групи Бу-Ба-Бу («Бурлеск-Балаган-Буфонада»). В ієрархії Бу-Ба-Бу займає посаду Патріарха, звідки й походить прізвисько «Патріарх української поезії». Один із засновників постмодерністської течії в українській літературі, яку умовно називають «станіславським феноменом». Представники цього напрямку активно розробляють поетику «карнавального» письма. У 1985 році за результатами публікації двох книг віршів прийнятий у СП України, у 1991 році — за ідейним переконанням виходить зі складу Союзу письменників разом з декількома колегами і стає ініціатором установи Асоціації українських письменників. Наприкінці 1980-х відомий, як активний діяч первісного,

ліберально-демократичного Руху. На початку 1990-х років разом з Ю.Іздриком починає видавати перший в Україні постмодерністський журнал «Четвер». З 1991 року публікується у великих літературних журналах України. У 1994 році захистив кандидатську дисертацію по творчості забороненого в радянські роки класика української поезії першої половини

XX століття Богдана-Ігоря Антонича. Докторську пише по творчості американських поетів-бітників. У 1997 році в Україні окремими виданнями вийшли чотири книги Андруховича: «Екзотичні птахи і рослини» (вірші), книга прози (романи «Рекреації» і «Московіада»), роман «Перверзія», який заслужив репутацію культового літературного твору, книга есе «Дезорієнтація на місцевості». Критики називають Андруховича «священною коровою нової української словесності». Кілька років вів рубрику «Парк культури» у загальнонаціональній щоденній газеті «День» (Київ). Редактор і укладач Хрестоматійного додатку «Малої української енциклопедії актуальної літератури» (МУЕАЛ). Автор п'ятого перекладу українською мовою шекспірівського «Гамлета» (журнал «Четвер» №10,2000). Автор перекладів українською мовою п'єси «Гамлет» Вільяма Шекспіра й американських поетів-бітників «День смерті пані День» (2006). Головний редактор літературного альманаху «Потяг 76». Твори Андруховича перекладені багатьма європейськими мовами, зокрема роман «Перверзія» опублікований у Німеччині та Польщі. Книга есеїв видана в Австрії. Лауреат літературної премії Благовіст (1993), премії Рея Лапіки (1996), Міжнародної премії ім. Гердера (2001), одержав спеціальну премію в рамках нагородження Премією Світу ім. Еріха-Марії Ремарка від німецького міста Оснабрюк (2005), «За європейське взаєморозуміння» (Лейпціг, 2006).

Письменник активно займається громадською діяльністю. Має яскраво виражену громадянську позицію, підтримуючи європейську інтеґрацію України.

Творчий доробок письменника можна умовно поділити на два напрямки: поетичний і прозовий. Поетичний дебют Юрія Андруховича відбувся у першій половині 1980-х років і завершився виходом у світ збірки «Небо і площі» у 1985 році. В цьому ж році Андрухович разом із Віктором Небораком та Олександром

Ірванцем заснував відому в Україні поетичну групу «Бу-Ба-Бу» (скорочення від «бурлеск – балаган – буфонада»). Декілька років Андрухович співпрацює з газетою «День», на сторінках якої опублікував понад 70 есе. У 1989 році виходить друга поетична збірка письменника «Середмістя», потім «Екзотичні птахи і рослини» (1991, перевидання «Екзотичні птахи і рослини з додатком «Індія» – 1997, 2002). Пізніше поетичний доробок Ю. Андруховича доповнився циклом «Листи в Україну», який був надрукований в журналі «Четвер».

У 2004 році після дев'ятирічної паузи в поетичній творчості Андруховича побачила світ збірка поезій «Пісні для мертвого півня», яку він почав писати 1999р.

Поетичний світ Ю. Андруховича – це світ лицарства і несподіванок, авантюрних сюжетів, містичних аналогів і несподіваних відкриттів. Він шукає прихистку зболеній душі – пояснення багатьом подіям сучасності.

Ю. Андрухович – несподіваний. Не можна передбачити якою буде його наступна книга. Він тримає свого читача у постійній напрузі, постійному зачудуванні.

1. Прослухайте аудіовірш «Астролог»

https://www.youtube.com/watch?v=Mc7yevMz2Dc

Вірш «Астролог» - зображення неординарної особистості в навколишньому світі.

Ліричний герой показаний як людина творча, однак для людей він — дивак. За все своє життя він не надбав ніяких статків. Навіть добровільно відмовляється від елементарних побутових вигод, живе на горищі, хоча «там зимно, там вітер свище». Його передбачення нікому не потрібні, оскільки вони не збуваються. Однак ліричний герой твору залишається непохитним у своєму прагненні передбачити майбутнє. Його манить до себе «окраєць нічного неба». Так минають роки, проте астролог залишається вірним собі. Він наділений поетичним даром, здатністю бачити й відчувати навколишню красу. Звичайно ж інколи його охоплює зневіра: «І взявши голову в руки, / Він крикне собі з розпуки: " Чого я марную роки ?!"».

Для героя цієї поезії бути астрологом (хоча точніше було б сказати астрономом) — не просто якась робота чи заняття, а спосіб життя: «У нього палка потреба, у нього бажання слізне: окраєць нічного неба спіймати у фокус лінзи». Мабуть, він дивак для довколишніх, але має внутрішню свободу, хоча земні спокуси йому видно з горища, «коли в полудневу пору від кухні смаженим віє».

Дайте відповіді на питання:

1. Яке враження справив на вас вірш «Астролог»? Які думки викликав?

2. Які художні засоби використовує поет для створення образу ліричного героя? У чому виявляється їх новаторський характер?

3. Визначте тему та провідний мотив вірша «Астролог».

*(Неординарна особистість у навколишньому світі — **тема** поезії «Астролог». **Мотив** твору — пошук людиною свого призначення, прагнення самореалізації)*

4. Укажіть ознаки постмодернізму у творі.(*Цей вірш має відкритий фінал (ознака постмодерну). Однак вдумливий читач дійде висновку, що ліричний герой повернеться на горище, оскільки навіть у хвилину зневіри називає своє заняття «святою морокою»)*

2. Прослухайте аудіовірш «Пісня мандрівного студея»

https://www.youtube.com/watch?v=tBN7Aq_SwbA

Цей твір — ключ до розуміння творчого кредо митця. У давнину, а саме за часів Г. Сковороди, спудеями називали молодих людей, які вивчали різні науки. На канікулах вони мандрували містами й селами, співали пісень, розказували вірші (які часто самі й складали), щоб прогодувати себе, а також показати свою поетичну вправність. Вони були високоосвіченими, талановитими, творчими. Саме таким є ліричний герой — «мандрівний спудей», який, мандруючи, досліджує життя, поспішає туди, «де кров з любов'ю черленяться, де пристрастей і пропастей сувій...». Своїм поетичним словом хоче творити добро,

«щоб явір тихі сльози витирав, щоб небо, нахилившись, наслухало, щоб завше був натхненний соловій». Мандрівка для спудея — не задля споглядання, він у пошуку свободи для своєї творчості: «З риторик і поетик академій — гайда на площу, як на дно ріки! Підслухані у вирі цілоденнім ті рими — вчителям наперекір». Поет ніби стверджує думку: справжня поезія може творитися там, де люди, де вирує життя.

До творчого виявлення своєї особистості ліричний герой ставиться по-доброму й іронічно. Свої неслухняні римовані рядки називає «маленькими чортенятами», які допомагають йому. Незвичним використанням епітета «на зелену прощу» автор декларує, що справжній вияв творчого натхнення — у вільному леті думок й образів, коли хочеться «читати вірші травам і вітрам!..». Вірші повинні зворушувати серця людей, щоб від них і «явір тихі сльози витирав», і небо слухало, і соловей співав.

Запитання і завдання

1. Чому так названо вірш? Що це дає для розуміння його змісту?

2. Визначте мотив поезії «Пісня мандрівного спудея».
(Провідний мотив поезії — возвеличення свободи творчості.)

3. Прокоментуйте факт, що поетичні твори для їхнього автора — це «маленькі чортенята», які водночас «прекрасні, наче крила голубів».

(Є свої неслухняні римовані рядки називає «маленькими чортенятами», що допомагають йому. Незвичним використанням епітета «назелену прощу» автор декларує, що справжній вияв натхнення — у вільному леті думок й образів, коли хочеться «читати вірші травам і вітрам!..»)

4. Для ліричного героя любов (як і кров) — червоного кольору. Як ви гадаєте, чому?

5. Яким бачиться авторові світ, куди він посилає своїх «дітей»?

6. Подумайте, чому хвала часові, на думку автора, має бути зухвалою.

7. Який смисл вкладено у вислів «звірят і пастухів благословіть»?

8. Що додає до психологічного портрета Ю. Андруховича цей вірш? Яким є його поетичне кредо?

3. Робота зі словником

Астролог – людина, що займається астрологією; ворожбит на зорях.

«Спудеї» - це студенти академії у давнину.

Домашнє завдання

- ✔ Вміти аналізувати поезії Ю. Андруховича «Астролог», «Пісня мандрівного спудея».
- ✔ Підготувати повідомлення про життєвий і творчий шлях Г. Пагутяк.
- ✔ Оповідання Г. Пагутяк «Потрапити в сад»